

Ганчар О. І.

ORCID<https://orcid.org/0000-0002-2881-4060>

Кандидат педагогічних наук, доцент,
професор кафедри тактики і загальновійськових дисциплін
Інституту Військово-Морських Сил
Національного університету «Одеська морська академія»
(Одеса, Україна) E-mail: gancharivan3@gmail.com

Чернявський О. А.

ORCID<https://orcid.org/0000-0002-9647-2066>

Кандидат педагогічних наук, капітан 1-го рангу,
начальник кафедри соціально-гуманітарних і фундаментальних дисциплін
Інституту Військово-Морських Сил
Національного університету «Одеська морська академія»
(Одеса, Україна) E-mail: cherole@ukr.net

Мединський С. В.

ORCID<https://orcid.org/0000-0001-6082-6566>

Доктор педагогічних наук, доцент,
професор кафедри педагогіки і психології
Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського
(Львів, Україна) E-mail: sermedup@ukr.net

Ганчар І. Л.

ORCID<https://orcid.org/0000-0003-1044-5495>

Доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри фізичного виховання і спорту
Національного університету «Одеська морська академія»
(Одеса, Україна) E-mail: gancharivan3@gmail.com

ТЕНДЕНЦІЇ НАЛЕЖНОЇ СФОРМОВАНОСТІ РУХОВИХ НАВИЧОК ПЛАВАННЯ ТА ОЦІНКА СТАТЕВОЇ ВІДМІННОСТІ ДОСЯГНЕНЬ ПЛАВЦІВ-ПРИЗЕРІВ НА ПРЕСТИЖНИХ ЗМАГАННЯХ

Мета дослідження: з'ясувати показники сформованості рухових навичок плавання за результатами виступу молоді різного віку та статі на чинних дистанціях плавання за фактами отримання призових нагород вітчизняними та закордонними плавцями-призерами на сучасному етапі розвитку проведення престижних змагань зі спортивного й марафонського плавання.

Результати. У статті розглядаються узагальнені факти участі вітчизняних та закордонних плавців на сучасних престижних змаганнях, починаючи з минулої Спартакіади народів СРСР, чемпіонатів України, Білорусі, Росії, а також на минулих та сучасних всесвітніх Універсіадах, чемпіонатах Європи, чемпіонатах Світу та Олімпійських іграх.

Наукова новизна. Формування рухових навичок плавання, що відбувається при навчанні молоді плаванню в різних ланках освітнього простору, як навчальної, спортивної та педагогічної дисципліни, дуже важливо доповнити фрагментами сучасної інформації щодо рівня динаміки існуючої на практиці статевої (гендерної) відмінності абсолютних результатів як серед чоловіків, так і жінок на всіх дистанціях плавання.

Висновки. Критерієм відмінності плавців-призерів вважаються показники змінювання середньої швидкості плавання у різному діапазоні серед чоловіків і жінок. Отже, загальна відмінність сформованості рухових навичок плавання серед чоловіків та жінок за результатами проведеного педагогічного дослідження за минулими та сучасними даними стану показників середньої швидкості плавання на усіх дистанціях найбільш престижних змагань у минулі роки та у сучасних умовах розвитку спортивного та марафонського плавання складає понад $-0,18$ м/с (чол., $x \pm t = 1,75 \pm 0,17$; жін., $x \pm t = 1,57 \pm 0,12$; $t = 8,82$, $p < 0,05$).

Ключові слова: призові медалі, чоловіки плавці, жінки плавці, престижні змагання, дистанції плавання, оцінка досягнень, статева відмінність.

Актуальність теми дослідження. У цій частині дослідження наведено узагальнені факти участі вітчизняних плавців на змаганнях, починаючи з минулої Спартакіади народів СРСР та сучасного проведення чемпіонатів України, Білорусі, Росії, а також на усіх проведених минулих та сучасних престижних змаганнях: всесвітніх Універсіадах, чемпіонатах Європи, Світу та Олімпійських іграх [1–10]. Вони відображають наявні кращі досягнення, що стосуються формування показників розвитку навичок плавання серед елітних плавців, які представляють свої досягнення на престижних змаганнях. Критерієм статевої відмінності плавців вважаються показники змінювання середньої швидкості плавання різними способами серед чоловіків і жінок, які є учасниками запливів, що відображають належний рівень сформованості навичок плавання у кращих вітчизняних і зарубіжних плавців-призерів [11–16].

Результати. У таблиці 1 наведено результати узагальненої відмінності на дистанціях для чоловіків за фактами проведення минулої Спартакіади народів СРСР та сучасного проведення чемпіонатів України, Білорусі, Росії, на всесвітніх Універсіадах, чемпіонатах Європи, Світу та Олімпійських іграх.

Наведені показники свідчать, що найбільші досягнення середньої швидкості були зафіксовані у плаванні вільним стилем на спринтерських відстанях 50-100-200 м – 2,04 м/с, а потім за рахунок зменшення цього параметра у плаванні відповідних відстаней батерфляєм – 1,88 м/с та в естафетному плаванні на рівні – 1,85 м/с.

У подальшому аналізі показників, що досліджуються, було з'ясовано, що далі знаходилися дані в плаванні на спині – 1,81 м/с, на середніх та стаєрських відстанях плавання вільним стилем стан показників був на рівні – 1,66 м/с, брасом – 1,64 м/с, у комплексному плаванні на рівні – 1,58 м/с, хоча у марафонському плаванні ці показники були найменші, тільки – 1,48 м/с.

Таблиця 1

Узагальнена відмінність досягнень сформованості навичок плавання різними способами у чоловіків на престижних змаганнях (від минулого до сучасного)

Дистанція (м)	Середня швидкість плавання, дистанція, час, м/с, чоловіки – плавці-призери	Середня швидкість плавання чоловіки, м/с	Відмінність способу плавання чоловіки, м/с	Загальна середня швидкість чоловіки, м/с
	СНС -Укр. -Біл. -Рос. -Ун. -Євр. -Світ. -Олімп.	чоловіки, м/с		
50 м в/стиль	2,17-2,19-2,21--2,27 -2,22-2,26-2,30-2,29	16,191:8=2,24	6,11:3=2,04	13,93:8=1,75 t= 8,82, p<0,05
100 м в/стиль	1,86-1,98-2,00--2,06 -2,14-2,04-2,08-2,07	14,823:8=2,03		
200 м в/стиль	1,74-1,81-1,78--1,87-1,83-1,86-1,90--1,89	8,668:8=1,84		
400 м в/стиль	1,58-1,71-1,63--1,74-1,72-1,76-1,79-1,78	8,571:8=1,71	4,98:3=1,66	
800 м в/стиль	1,56-1,64--1,67--1,70--1,73-----	5,330:5=1,66		
1500 м в/стиль	1,49-1,56-1,52--1,62-1,65--1,66--1,69-1,69	8,488:8=1,61	5,44:3=1,81	
50 м на спині	-----1,99-1,96-1,97-1,99-2,02-----	5,493:5=1,98		
100 м на спині	1,64-1,76--1,82-1,84-1,82-1,83-1,88--1,86	8,645:8=1,81		
200 м на спині	1,55-1,60--1,65-1,68-1,60-1,69,-1,74-1,72	8,523:8=1,65	4,91:3=1,64	
50 м брас	-----1,75-1,79-1,80 1,82 1,84-----	5,400:5=1,80		
100 м брас	1,53-1,60-1,59-1,64 -1,62-1,65-1,68-1,67	8,498:8=1,62		
200 м брас	1,35-1,47-1,47-1,52 -1,50-1,52-1,55-1,54	8,392:8=1,49	5,65:3=1,89	
50 м батерфляй	----- -2,08-2,09- 2,10 -2,13-2,16-----	10,56:5=2,11		
100 м батерфляй	1,71-1,88-1,87-1,92 -1,89-1,90-1,96-1,94	8,707:8=1,88		
200 м батерфляй	1,52-1,62-1,59-1,69 1,69-1,72-1,75-1,74	8,532:8=1,66	3,17:2=1,59	
200 м комплексне	1,54-1,60-1,58-1,65 -1,65-1,67-1,71-1,70	8,510:8 =1,64		
400 м комплексне	1,43-1,50-1,46-1,54 -1,54-1,57-1,60-1,59	8,423:8=1,53		
естафета 4x100 м в/с	1,92-1,92-1,83-1,99 -2,00-2,04-2,08-2,07	8,785:8=1,98	5,55:3=1,85	
естафета 4x100 м ком.	1,64-1,72-1,75-1,81 -1,83-1,84-1,88-1,88	8,635:8=1,79		
естафета 4x200 м в/с	1,65-1,73-1,69-1,78-1,82-1,84--1,88-1,87	8,626:8=1,78		
Марафонське 5000	1,58-1,58-----	3,16:2=1,58	4,44:3=1,48	
Марафонське 10000	1,51-1,48-1,50	4,49:3=1,50		
Марафонське 25000	1,39-1,34-----	2,73:2=1,36		

Примітки: враховані загальні показники відмінності за останні етапи у кожному аспекті дослідження
Показник середній швидкості плавання: чол., $x \pm m = 1,75 \pm 0,17$; жін., $x \pm m = 1,57 \pm 0,12$; $t = 8,82$, $p < 0,05$).

Загальний рівень показників середньої швидкості плавання чоловіків виявився на рівні понад – 1,75 м/с, а різниця максимуму та мінімуму, відповідно – 2,03 м/с та – 1,48 м/с складає понад – 0,55 м/с, що характеризує позитивний вплив найбільш популярних способів подолання чинних відстаней на динаміку показників сформованості рухових навичок плавання.

Отже, загальна різниця середньої швидкості плавання у чоловіків на всіх відстанях подолання певних відстаней різними способами плавання була на рівні – 1,75 м/с, що може означати стан певного рівня результатах плавців-чоловіків на сучасному етапі розвитку вітчизняного та зарубіжного плавання.

Заслугове на увагу контраст відмінності найбільш високих показників та максимальних досягнень з плавання чоловіків у залежності від подоланих відстаней плавання різними способами (табл. 2).

Таблиця 2

Узагальнена відмінність досягнень сформованості навичок плавання різними способами у чоловіків на престижних змаганнях (від минулого до сучасного)

Дистанція (м)	Середня швидкість плавання, дистанція, час, м/с, чоловіки – плавці-призери СНС-Укр. -Біл. -Рос. -Ун. -Євр. -Світ. -Олімп.	Середня швидкість плавання чол./жін.	Відмінність способу плавання чол./жін., м/с	Середня швидкість плавання чол./жін., м/с
50 м в/стиль	2,17-2,19-2,21--2,27-2,22-2,26-2,30-2,29	16,191:8=2,24	8,13:4=2,03	10,49:6=1,75 м/с t= 8,82, p<0,05
50 м на спині	-----1,99-1,96-1,97-1,99--2,02-----	5,493:5=1,98		
50 м брас	-----1,75-1,79-1,80 -1,82 -1,84-----	5,400:5=1,80		
50 м батерфляй	-----2,08-2,09- 2,10 -2,13-2,16-----	10,56:5=2,11		
100 м в/стиль	1,86-1,98-2,00--2,06 -2,14-2,04-2,08-2,07	14,823:8=2,03	7,34:4=1,84	
100 м на спині	1,64-1,76--1,82-1,84-1,82-1,83-1,88--1,86	8,645:8=1,81		
100 м брас	1,53-1,60-1,59-1,64 -1,62-1,65-1,68-1,67	8,498:8=1,62		
100 м батерфляй	1,71-1,88-1,87-1,92 -1,89-1,90-1,96-1,94	8,707:8=1,88	8,28:5=1,66	
200 м в/стиль	1,74-1,81-1,78--1,87-1,83-1,86-1,90--1,89	8,668:8=1,84		
200 м на спині	1,55-1,60--1,65-1,68-1,60-1,69-1,74-1,72	8,523:8=1,65		
200 м брас	1,35-1,47-1,47-1,52 -1,50-1,52-1,55-1,54	8,392:8=1,49	6,51:4=1,63	
200 м батерфляй	1,52-1,62-1,59-1,69 1,69-1,72-1,75-1,74	8,532:8=1,66		
200 м комплексне	1,54-1,60-1,58-1,65 -1,65-1,67-1,71-1,70	8,510:8 =1,64		
400 м в/стиль	1,58-1,71-1,63--1,74-1,72-1,76-1,79-1,78	8,571:8=1,71	5,55:3=1,85	
400 м комплексне	1,43-1,50-1,46-1,54 -1,54-1,57-1,60-1,59	8,423:8=1,53		
800 м в/стиль	1,56-1,64--1,67--1,70--1,73-----	5,330:5=1,66		
1500 м в/стиль	1,49-1,56-1,52--1,62-1,65--1,66--1,69-1,69	8,488:8=1,61	4,44:3=1,48	
естафета 4x100 м в/с	1,92-1,92-1,83-1,99 -2,00-2,04-2,08-2,07	8,785:8=1,98		
естафета 4x100 м ком.	1,64-1,72-1,75-1,81 -1,83-1,84-1,88-1,88	8,635:8=1,79		
естафета 4x200 м в/с	1,65-1,73-1,69-1,78-1,82-1,84--1,88-1,87	8,626:8=1,78	2,73:2=1,36	
Марафонське 5000	1,58-1,58-----	3,16:2=1,58		
Марафонське 10000	1,51-1,48-1,50	4,49:3=1,50		
Марафонське 25000	1,39-1,34-----	2,73:2=1,36		
<i>Примітки:</i> враховані загальні показники відмінності за останні роки у кожному аспекті дослідження				
Загальна середня швидкість плавання: чол., $x \pm m = 1,75 \pm 0,17$; жін., $x \pm m = 1,57 \pm 0,12$; $t = 8,82$, $p < 0,05$).				

На відстанях 50 м узагальнену різницю зумовлює середня швидкість плавання у чоловіків, що була найбільшою на рівні – 2,03 м/с. Далі в напрямку зменшення середньої швидкості плавання були результати в естафетному плаванні – 1,85 м/с, потім в плаванні на відстань 100 м різними способами на рівні – 1,84 м/с, 200 м – 1,66 м/с, комплексним плаванням – 1,63 м/с та в марафонському плаванні на рівні понад – 1,48 м/с. Отже, загальна величина абсолютних показників середньої швидкості плавання у чоловіків становить понад – 1,75 м/с (чол., $x \pm m = 1,75 \pm 0,17$; жін., $x \pm m = 1,57 \pm 0,12$; $t = 8,82$, $p < 0,05$). Різниця максимальної швидкості плавання – 2,03 м/с від мінімальної – 1,48 м/с складає понад – 0,55 м/с, що може слугувати об'єктивним критерієм відмінності результатів сформованості навичок плавання серед чоловіків по всій довжині відстаней, які розглядаються до відповідного стану їх готовності, що спостерігається у нашому дослідженні.

У таблиці 3 наведено результати узагальненої відмінності на різних дистанціях серед жінок на суспільній арені проведення минулої Спартакіади народів ЄСРР та сучасного проведення чемпіонатів України, Білорусі, Росії, на всесвітніх Універсіадах, чемпіонатах Європи, Світу та Олімпійських іграх.

Наведені показники свідчать, що найбільші досягнення середньої швидкості були зафіксовані у плаванні вільним стилем на спринтерських відстанях 50-100-200 м – 1,80 м/с, а потім за рахунок зменшення цього параметра у плаванні відповідних відстаней батерфляєм – 1,67 м/с та в естафетному плаванні на рівні – 1,64 м/с, а потім в плаванні на спині – 1,62 м/с, на середніх та стаєрських відстанях плавання вільним стилем, стан показників був на рівні – 1,53 м/с, брасом – 1,46 м/с, у комплексному плаванні на рівні – 1,42 м/с, хоча в марафонському плаванні показники середньої швидкості плавання був найменші, тільки – 1,39 м/с.

Таким чином, загальний рівень показників середньої швидкості плавання серед жінок виявилися на рівні, що складає понад – 1,57 м/с, а різниця максимуму та мінімуму, відповідно – 1,80 м/с та – 1,39 м/с складає понад – 0,41 м/с, що характеризує вплив способів плавання на динаміку показників сформованості рухових навичок плавання.

Таблиця 3

**Узагальнена відмінність показників сформованості
навичок плавання різними способами у жінок на престижних змаганнях
(від минулого до сучасного)**

Дистанція(м)	Середня швидкість плавання, дистанція, час, м/с, жінки – плавці-призери СНС -Укр. -Біл. -Рос. -Ун. -Євр. -Світ. -Олімп.	Середня швидкість плавання чол./жін., м/с	Відмінність способу плавання чол./жін., м/с	Загальна середня швидкість чол./жін., м/с
50 м в/стиль	1.86--1.95--2.00--1.95--1.96---2.00--2.05--2.04	8.781:8=1.97	5,39:3=1,80	12,53:8= =1,57 м/с t= 8,82, p<0,05
100 м в/стиль	1,61-1,78-1,80-1,80 -1,79-1,83-1,86-1,86	8,633:8=1,79		
200 м в/стиль	1,54-1,62-1,68-1,68-1,44- 1,69-1,71--1,71	8,597:8=1,63		
400 м в/стиль	1,40-1,54-1,56-1,56-1,59--1,61-1,64-1,63	8,245:8=1,56	4,59:3=1,53	
800 м в/стиль	1.43-1.48 -1.44-1.53-1.55-1,58--1,60--1,59	8,420:8=1,53		
1500 м в/стиль	-----1.40-1.48-1.51-1.55-1.57-----	5,251:5=1,50		
50 м на спині	-----1,74-1,74-1,74-1,76-1,79-----	5,377:5=1,75	4,85:3=1,62	
100 м на спині	1,44-1,61--1,54-1,65-1,62-1,64-1,68--1,67	8,485:8=1,60		
200 м на спині	1,40-1,50--1,42-1,54-1,51-1,54,-1,56-1,56	8,403:8=1,50		
50 м брас	-----1,53-1,60-1,58 1,60 1,64-----	5,295:5=1,59	4,37:3=1,46	
100 м брас	1,35-1,44-1,40-1,48-1,45-1,46-1,51-1,49	8,358:8=1,45		
200 м брас	1,21-1,32-1,28-1,38 -1,27-1,36-1,40-1,39	8,261:8=1,33		
50 м батерфляй	-----1,84-1,86- 1,87 -1,91-1,94-----	5,442:5=1,88	5,02:3=1,67	
100 м батерфляй	1,45-1,62-1,60-1,67 -1,67-1,70-1,74-1,74	8,519:8=1,65		
200 м батерфляй	1.40-1,41-1,39-1,49 1.53-1,55-1,58-1,58	8,393:8=1,49		
200 м комплексне	1,36-1,45--1,41-1,49-1,48-1,50-1,54-1,53	8,376:8 =1,47	2,85:2=1,42	
400 м комплексне	1,27-1,30-1,33-1,40 -1,40-1,43-1,45-1,48	8,306:8=1,38		
естафета 4x100 м в/с	1,57-1,67-1,69-1,72 -1,78-1,82-1,85-1,85	8,595:8=1,74		
естафета 4x100 м ком.	1,42-1,47-1,53-1,60--1,62-1,64-1,68-1,68	8,464:8=1,58	4,93:3=1,64	
естафета 4x200 м в/с	1,56-1,48-1,54-1,59-1,64--1,66--1,70-1,69	8,486:8=1,61		
Марафонське 5000	1,48-1,48 ----	2,96:2=1,48		
Марафонське 10000	1,45-1,36-1,42	4,23:3=1,41	4.17:3=1,39	
Марафонське 25000	1,30-1,25 ----	2.55:2=1,28		
Примітки: враховані загальні показники відмінності за останні роки у кожному аспекті дослідження				
Загальна середня швидкість плавання: жін., $x \pm m = 1,57 \pm 0,12$; чол., $x \pm m = 1,75 \pm 0,17$; $t = 8,82$, $p < 0,05$				

Отже, загальна різниця середньої швидкості плавання у жінок на всіх відстанях подолання певних відстаней різними способами плавання була на рівні – 1,57 м/с. Це може інформативно означати стан певного рівня результатах плавців-жінок на сучасному етапі розвитку вітчизняного та зарубіжного плавання на престижних змаганнях від минулих етапів поступового розвитку до чинного стану сьогодення.

Заслугує уваги фахівців контраст існуючої відмінності динаміки найбільш високих показників та максимальних досягнень з плавання у жінок в залежності від подоланих відстаней плавання (табл. 4).

На відстанях 50 м узагальнену різницю зумовлює середня швидкість плавання у жінок, що була найбільшою на рівні – 1,80 м/с. Далі в напрямку зменшення середньої швидкості плавання були результати в естафетному плаванні – 1,64 м/с, потім в плаванні на відстані 100 м різними способами на рівні – 1,62 м/с, 400-800-1500 м – 1,49 м/с, 200 м – 1,48 м/с та у марафонському плаванні на рівні понад – 1,39 м/с, а загальна відмінність становила – 1,57 м/с (чол., $x \pm m = 1,75 \pm 0,17$; жін., $x \pm m = 1,57 \pm 0,12$; $t = 8,82$, $p < 0,05$).

Різниця максимальної швидкості плавання – 1,80 м/с від мінімальної – 1,39 м/с складає понад – 0,41 м/с, що може слугувати об'єктивним критерієм відмінності результатів у сформованості навичок плавання серед жінок за довжиною подоланої відстані до відповідного стану їх готовності до участі в змаганнях, що розглядаються.

Отримані результати дозволяють зробити такі **висновки**:

1. Формування рухових навичок плавання, що відбувається при навчанні молоді плаванню в різних ланках освітнього простору, як навчальної, спортивної та педагогічної дисципліни, дуже важливо доповнити фрагментами сучасної інформації щодо рівня динаміки наявної на практиці статевої

(гендерної) відмінності абсолютних результатів як серед чоловіків на рівні – 1,75 м/с, так і серед жінок – 1,57 м/с за показниками узагальненого маркера рівня середньої швидкості плавання, що складає понад – 0,18 м/с. Це збігається з показником зафіксованої відмінності, який був наведений у матеріалах проведеного дослідження серед чоловіків та жінок. Він належно супроводжував та забезпечував надійність виступів найсильніших плавців на престижних змаганнях, таких, як літні Спартакіади народів СРСР, чемпіонати України та республік пострадянського простору, минулі та сучасні всесвітні Універсиади, чемпіонати Європи, Світу та Олімпійські ігри.

Таблиця 4

**Узагальнена відмінність показників сформованості
навичок плавання на різних відстаней у жінок на престижних змаганнях
(від минулого до сучасного)**

Дистанція (м)	Середня швидкість плавання, дистанція, час, м/с, жінки – плавці-призери СНС-Укр.-Біл.-Рос.-Ун.-Євр.-Світ.-Олімп.	Середня швидкість плавання чол./жін., м/с	Відмінність способу плавання чол./жін., м/с	Загальна швидкість плавання чол./жін., м/с
50 м в/стиль	1,86-1,95—2,00—1,95-1,96--2,00-2,05-2,04	8,781:8=1,97	7,19:4=1,80	9,42:6=1,57 м/с t= 8,82, p<0,05
50 м на спині	-----1,74-1,74-1,74-1,76-1,79-----	5,377:5=1,75		
50 м брас	-----1,53-1,60-1,58 1,60 1,64-----	5,295:5=1,59		
50 м батерфляй	-----1,84-1,86- 1,87 -1,91-1,94-----	5,442:5=1,88		
100 м в/стиль	1,61-1,78-1,80—1,80 -1,79-1,83-1,86-1,86	8,633:8=1,79	6,49:4=1,62	
100 м на спині	1,44-1,61--1,54-1,65-1,62-1,64-1,68--1,67	8,485:8=1,60		
100 м брас	1,35-1,44-1,40-1,48-1,45-1,46-1,51-1,49	8,358:8=1,45		
100 м батерфляй	1,45-1,62-1,60-1,67 -1,67-1,70-1,74-1,74	8,519:8=1,65		
200 м в/стиль	1,54-1,62-1,68-1,68-1,44- 1,69-1,71--1,71	8,597:8=1,63	7,42:5=1,48	
200 м на спині	1,40-1,50--1,42-1,54-1,51-1,54,-1,56-1,56	8,403:8=1,50		
200 м брас	1,21-1,32-1,28-1,38 -1,27-1,36-1,40-1,39	8,261:8=1,33		
200 м батерфляй	1,40-1,41-1,39-1,49 1,53-1,55-1,58-1,58	8,393:8=1,49		
200 м комплексне	1,36-1,45--1,41-1,49-1,48-1,50-1,54-1,53	8,376:8 =1,47	5,97:4=1,49	
400 м в/стиль	1,40-1,54-1,56-1,56-1,59--1,61-1,64-1,63	8,245:8=1,56		
400 м комплексне	1,27-1,30-1,33-1,40 -1,40-1,43-1,45-1,48	8,306:8=1,38		
800 м в/стиль	1,43-1,48 -1,44-1,53-1,55-1,58-1,60-1,59	8,420:8=1,53		
1500 м в/стиль	-----1,40-1,48-1,51-1,55-1,57-----	5,251:5=1,50	4,93:3=1,64	
естафета 4x100 м в/с	1,57-1,67-1,69-1,72 -1,78-1,82-1,85-1,85	8,595:8=1,74		
естафета 4x100 м ком.	1,42-1,47-1,53-1,60--1,62-1,64-1,68-1,68	8,464:8=1,58		
естафета 4x200 м в/с	1,56-1,48-1,54-1,59-1,64--1,66--1,70-1,69	8,486:8=1,61		
марафонське 5000	1,48-1,48 -----	2,96:2=1,48	4,17:3=1,39	
марафонське 10000	1,45-1,36-1,42	4,23:3=1,41		
марафонське 25000	1,30-1,25 -----	2,55:2=1,28		
Примітки: враховані загальні показники відмінності за останні роки у кожному аспекті дослідження				
Загальна середня швидкість плавання: жін., $\bar{x} \pm m = 1,57 \pm 0,12$; чол., $\bar{x} \pm m = 1,75 \pm 0,17$; $t = 8,82$, $p < 0,05$				

2. Встановлені дані значно розширюють професійні можливості використання переваг позитивного впливу навчально-виховного процесу фізичного виховання і спорту під час вивчення молоддю плавання у різних закладах освіти як навчальної, спортивної та педагогічної дисципліни для подальшого засвоєння курсу спортивно-педагогічного вдосконалення на багаторічних етапах спрямованого тренування. Вони зможуть бути мотивуючим чинником для молоді при навчанні та вдосконаленні досягнень, ступенем сформованості прикладних та професійних навичок. Це необхідно враховувати для належній підготовки фахівців з фізичного виховання і спорту в багатьох педагогічних закладах України, країн СНД та за кордоном.

3. Спеціалісти з фізичної культури і спорту під час проведення професійної діяльності повинні мати достатній обсяг об'єктивної інформації про реальну участь плавців різної статі, віку та надійної готовності виконавців для участі в багатьох престижних конкурсах на престижних змаганнях. Вона може бути інформативним джерелом та маркером для урахування рівня відмінності результатів минулих змагань зі спортивного плавання як один з найбільш вагомих «медалеємних» олімпійських видів спорту. Це відображає найбільш високий рівень сформованості навичок плавання на відповідному контингенті дослідження молоді різного віку і статі – від новачка до професіонала та від позитивного минулого рівня досягнень до більш успішного сучасного стану.

References

1. Ганчар О. І. Теорія і практика надійного формування навичок плавання серед молоді різної статі в процесі навчання та вдосконалення: монографія. Одеса: ТОВ «Сімекс-Прінт», 2018. 320 с.
Ganchar, O. I. (2018). *Teoriia i praktyka nadiinoho formuvannia navychok plavannia sered molodi riznoi staty v protsesi navchannia ta vdoskonalennia: monohrafiia* [Theory and Practice of Reliable Learning among Young People's Intermediate Education Courses in Learning and Improvement: a Monograph]. Odessa: TOV «Simeks-Print», 320 p.
2. Ганчар А., Ганчар І. Мониторинг результатов достижений выступления сильнейших команд пловцов-призеров на XXVI-XXX Олимпийских играх с 1996-2012 гг. (III этап). *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: зб. наук. пр. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки* / уклад. А. В. Цьось, С. П. Козіброцький. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2013. № 1(21). С. 327–333.
Ganchar, A. & Ganchar, I. (2013). *Monitoring rezultatov dostizhenij vystupleniya silnejshih komand plovcov-prizerov na XXVI-XXX Olimpijskih igrah s 1996-2012 gg. (III etap)* [Monitoring the results of the performance of the strongest teams of swimmers-prize-winners at the XXVI-XXX Olympic Games from 1996-2012. (III stage)]. *Fizichne vihovannya, sport i kultura zdorov'ya u suchasnomu suspilstvi: zb. nauk. pr. Skhidnoievrop. nats. un-tu im. Lesi Ukrainky – Physical education, sports and health culture in today's society: scientific works collection of Lesya Ukrainka Eastern European National University / A. V. Tsos, S. P. Kozibrotskyi (compilers). Lutsk: Skhidnoievrop. nats. un-t im. Lesi Ukrainky. Issue 1(21). 327–333.*
3. Ганчар А. И. Рейтинги командных достижений пловцов-студентов на всемирных Универсиадах с 1993-2013 гг. (II этап). *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія № 15. «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури»*. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. Випуск 9(50). С. 48–55.
Ganchar, A. I. (2014). *Rejtingi komandnyh dostizhenij plovcov-studentov na vsemirnyh Universiadah s 1993-2013 gg. (II etap)*. [Ratings of team achievements of student swimmers at the World Universiades from 1993-2013. (II stage)]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Dragomanova. Serii # 15. «Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury» – Scientific Journal of National Pedagogical Dragomanov University. Series 15 «Scientific and pedagogical problems of physical culture»*. Kyiv: NPU imeni M. P. Dragomanova. Issue 9(50). 48–55.
4. Ганчар А. И. Оценивание результатов выступления сильнейших команд-пловцов на чемпионатах Европы по водным видам спорта с 1993 по 2014 гг. (III этап). *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія № 15. «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури»*. Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015. Випуск 3 (58). С. 34–44.
Ganchar, A. I. (2015). *Otsenivanie rezultatov vystupleniia silneishikh komand-plovtsov na chempionatakh Evropy po vodnym vidam sporta s 1993 po 2014 gg (III etap)* [Evaluation of the performance of the strongest swimming teams at the European Championships in water sports from 1993 to 2014. (III stage)]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Dragomanova. Serii # 15. «Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury» – Scientific Journal of National Pedagogical Dragomanov University. Series 15 «Scientific and pedagogical problems of physical culture»*. Kyiv: NPU im. M. P. Dragomanova. Issue 3 (58). 34–44.
5. Ганчар А. И. Обобщенная оценка достижений команд пловцов по программе I-X Спартакиад народов СССР (1956-1991 гг.). *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія № 15. «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури»*. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. Випуск 5 (60). С. 16–21.
Ganchar, A. I. (2015). *Obobshchennaia otsenka dostizhenii komand plovtsov po programme I-X Spartakiad narodov SSSR (1956-1991 gg.)*. [A generalized assessment of the achievements of swimmers teams under the program of the I-X Spartakiads of the Peoples of the USSR (1956-1991)]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Dragomanova. Serii # 15. «Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury» – Scientific Journal of National Pedagogical Dragomanov University. Series 15 «Scientific and pedagogical problems of physical culture»*. Issue 5 (60). 16–21.
6. Ганчар А. И. Оценивание динамики показателей выступления сильнейших команд-пловцов на чемпионатах Мира по водным видам спорта с 1994 по 2013 гг. (II этап). *Наука і освіта: Психологія і педагогіка: науково-практичний журнал ПНПУ імені К. Д. Ушинського*. 2015. Випуск 4 (СХХХІІІ). С. 49–56.
Ganchar, A. I. (2015). *Otsenivanie dinamiki pokazatelei vystupleniia silneishikh komand-plovtsov na chempionatakh Mira po vodnym vidam sporta s 1994 po 2013 gg. (II etap)*. [Evaluation of the dynamics of performance indicators of the strongest swimming teams at the World Aquatics Championships from 1994 to 2013. (II stage)]. *Nauka i osvita: Psihologiya i pedagogika: naukovo-praktichnij zhurnal PNPNU imeni K. D. Ushinskogo. – Science and Education: Psychology and Pedagogy: A Scientific and Practical Journal of South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky. Issue 4 (СХХХІІІ), 49–56.*

7. Ганчар А. И. Состояние гендерных отличий результатов выступления сильнейших пловцов на Всемирной Универсиаде в Кванджу-2015. *Вісник ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка. Вип. 129. Т. IV. ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка.*, 2015. С. 43–47.
Ganchar, A. I. (2015). Sostoianie gendernykh otlichii rezultatov vystupleniia silneishikh plovtsov na Vsemirnoi Universiade v Kvandzhu-2015 [The state of gender differences in the results of the performance of the strongest swimmers at the World Universiade in Gwangju-2015]. *Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni T. H. Shevchenka – Bulletin of the T. H. Shevchenko Chernihiv National Pedagogical University. Issue 129. Vol. IV. ChNPU imeni T. G. Shevchenka*, 43–47.
8. Ганчар А. И. Параметры гендерных отличий уровней формирования навыков плавания у сильнейших команд пловцов на XVII Чемпионате Мира по водным видам спорта в Будапеште-2017. *Педагогічний альманах: збірник наукових праць / редкол. В. В. Кузьменко (голова) та ін. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2017. Випуск 35. С. 232–239.*
Ganchar, A. I. (2017). Parametry gendernykh otlichii urovnei formirovaniia navykov plavaniia u silneishikh komand plovtsov na XVII Chempionate Mira po vodnym vidam sporta v Budapeshte-2017 [Parameters of gender differences in the levels of formation of swimming skills among the strongest swimmers teams at the XVII World Aquatics Championship in Budapest-2017]. *Pedahohichniy almanakh: zbirnyk naukovykh prats / redkol. V. V. Kuzmenko (holova) ta in. – Pedagogical almanac: a collection of scientific works / V. V. Kuzmenko (Chief ed.) at al. Kherson: KVNZ «Khersonska akademiia neperervnoi osvity», Issue 35, 232–239.*
9. Ганчар А. И., Ганчар И. Л. Состояние гендерных отличий результатов формирования навыков плавания среди сильнейших команд-пловцов на XXIX Всемирной Универсиаде в Тайбэе-2017. *Вісник Чернігівського нац. пед. ун-ту імені Т. Г. Шевченка. Випуск 147. Том 2. Чернігів, 2017. С. 174–179.*
Ganchar, A. I., & Ganchar, I. L. (2017). Sostoyanie gendernykh otlichij rezultatov formirovaniya navykov plavannya sredi silnejshih komand-plovtcov na XXIX Vsemirnoj Universiade v Tajbee-2017 [The state of gender differences in the results of swimming skills formation among the strongest swimming teams at the XXIX Universiade in Taipei-2017.]. *Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni T. H. Shevchenka – Bulletin of the T. H. Shevchenko Chernihiv National Pedagogical University. Issue 147, Vol 2, 174–179.*
10. Ганчар И. Л. Плавание: теория и методика преподавания спортивно-педагогического совершенствования : часть III: учеб. пособие для студентов вузов по спец. «Физическое воспитание и спорт». Одесса: Друк, 2007. 816 с.
Ganchar, I. L. (2007). Plavanie: teoriya i metodika prepodavaniya sportivno-pedagogicheskogo sovershenstvovaniya : chast III: ucheb. posobie dlya studentov vuzov po spec. «Fizicheskoe vospitanie i sport» [Swimming: theory and methodology of teaching sports and pedagogical improvement: part III: textbook allowance for university students on special. «Physical education and sport»]. Odessa, Ukraine: Druk.
11. Дутчак М. В. Спорт для всіх в Україні: теорія та практика. К.: Олімпійська література, 2009. 280 с.
Dutchak, M. V. (2009). Sport dlia vsikh v Ukraini: teoriia ta praktyka [Sport for All in Ukraine: Theory and Practice]. K. : Olympic Literature.
12. Курамшин Ю. Ф. Акмеология спортивных достижений: теоретические и прикладные аспекты: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04; С-Пб., ГАФК им. П. Ф. Лесгафта. С-Пб., 2002. 80 с.
Kuramshin, Yu. F. (2002). Akmeologiya sportivnykh dostizhenii teoreticheskie i prikladnye aspekty [Acmeology of sports achievements: theoretical and applied aspects]: Extended abstract of Doctor's thesis: 13.00.04. St. Petersburg, Russia : St. Petersburg P. F. Lesgaft SAFK.
13. Платонов В. Н., Абсаямов Т. М., Булатова М. М., Булгакова Н. Ж. Плавание: учебник. К.: Олимпийская литература, 2000. 495 с.
Platonov, V. N. Absalyamov, T. M., Bulatova, M. M. & Bulgakova, N. Zh. (2000). Plavanie: uchebnik [Swimming: a textbook]. K.: Olympic Literature. 495 p.
14. Платонов В. Н. Олимпийский спорт: информация, статистика / под общей ред. В. Н. Платонова. Т. III. К.: Олимпийская литература, 2004. С. 312–351.
Platonov, V. N. (2004). Olimpiiskii sport informatsiia statistika [Olympic sport: information, statistics]. V. N. Platonov (Ed.). Vol. III. K.: Olympic Literature. P. 312–351.
15. <http://ru.wikipedia.org>
16. <http://www.swimrankings.net>

Ganchar O.

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-1044-5495>

Ph.D. in Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Professor of the Department of Tactics and general military
disciplines, Institute of Military-Naval forces of
the National University «Odessa Maritime Academy»
(Odessa, Ukraine) E-mail: gancharivan3@gmail.com

Cherniavskiy O.

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-9647-2066>

Ph.D. in Pedagogical Sciences, Captain of the 1st rank,
head of Department of Socio-humanitarian and fundamental
disciplines, Institute of Military-Naval forces
of National University «Odessa Maritime Academy»
(Odessa, Ukraine) E-mail: cherole@ukr.net

Medynskiy S.

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-6082-6566>

Doctor of Pedagogical science, Professor,
Department of Pedagogy and Psychology,
Lviv State University of Physical Culture
(Lviv, Ukraine) E-mail: sermedyn@ukr.net

Ganchar I.

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-1044-5495>

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Professor
of the Department of Physical Education and Sport,
National University «Odessa Maritime Academy»
(Odessa, Ukraine) E-mail: gancharivan3@gmail.com

TENDENCIES OF PROPER FORMATION OF MOVEMENT SKILLS OF SWIMMING AND ESTIMATION OF SEXUAL DIFFERENCES IN ACHIEVEMENTS OF SWIMMERS-WINNERS AT PRESTIGIOUS COMPETITIONS GOAL OF THE STUDY

Purpose of the study. Find out the indicators of the formation of movement swimming skills based on the results of the youth performance of different ages and gender on the existing swimming distances by the facts of obtaining Prize awards by domestic and foreign swimmers-winners at the present stage of development of the prestigious competitions in sports and marathon swimming.

Results. The article discusses the generalized facts of participation of domestic and foreign swimmers at modern prestigious competitions, starting with the last sports day of the peoples of the USSR, The Championships of Ukraine, Belarus, Russia, as well as in past and present world Universiadah, Championships Europe, World Championships and Olympic Games.

Scientific novelty. Formation of motor skills of swimming, what happens when training youth swimming in different fields of educational space, as educational, sports and pedagogical disciplines, it is important to complement the fragments of modern information on the level of dynamics Current practice of sexual (gender) differences of absolute results both among men and women on all distances of swimming.

Conclusions. The criterion for the differences between swimmers are the indicators of changing the average speed of swimming in different ranges among men and women. Thus, the general difference between the formation of motor skills of swimming among men and women according to the results of the pedagogical research of the past and the modern data of the state of average speed of swimming at all distances of the most prestigious competitions in past years and in the modern conditions of sports and marathon swimming is over – 0.18 m/s (Pers., $x \pm m = 1.75 \pm 0.17$; female, $x \pm m = 1.57 \pm 0.12$; $t = 8.82$, $p < 0.05$).

He accompanied and provided the reliability of performances of the strongest swimmers at prestigious competitions, such as the summer sports day of the USSR people, Ukrainian championships and the republics of the post-Soviet space, past and present worldwide Universidad, championships Europe, the world and the Olympic Games.

Keywords: prize medals, men fins, female swimmers, prestigious competitions, travel courses, assessment, gender differences.

Стаття надійшла до редакції 20.11.2019

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор **І. В. Бужина**